

**DODATAK
AKCIONOG PLANA PRESELJENJA
ZA JUŽNU LONGITUDINALU
PROJEKT IZGRADNJE GRADSKIH SAOBRAĆAJNICA
U KANTONU SARAJEVO**

**Direkcija za puteve
Kanton Sarajevo**

Sarajevo, 9.mart 2018.

SADRŽAJ

1.	UVOD	3
1.1	Kratak opis Projekta	3
1.2	Cilj i opseg ovog Dodatka Akcionog plana preseljenja	3
2.	BAZNE INFORMACIJE I DEFINICIJE.....	5
2.1	Metodologija	5
2.2	Imovina i ljudi pod direktnim utjecajem Projekta	5
3.	KLJUČNI PRINCIPI ZA NAKNADE I PRESELJENJE	11
4.	NAKNADE	12
4.1	Matrica prava	12
5.	KONSULTACIJE I UČEŠĆE	14
6.	SPROVEDBA DODATKA AKCIONOG PLANA PRESELJENJA	15
6.1	Sprovedba Dodatka APP-a.....	15
6.2	Odgovornost za finansiranje	15
6.3	Pritužbe i arbitraža	15
6.4	Monitoring i izvještavanje	15
6.5	Troškovi	15
	Prilog 1 – Fotografije tekućih građevinskih radova	16
	Prilog 2 – Sažetak baze podataka o inventaru i anketiranju	17
	Prilog 3 – Upitnik za društveno-ekonomsko anketiranje biznisa koji su pod utjecajem Projekta.....	19
	Prilog 4 – Upitnik za društveno-ekonomsko anketiranje vlasnika drugih objekata pod utjecajem Projekta ...	22
	Prilog 5 – Sažetak komentara primljenih tokom perioda konsultacija.....	24

SPISAK TABELA

Tabela 1: Pregled utjecaja na biznise kao rezultat Projekta	7
Tabela 2: Pregled utjecaja na ostale objekte kao rezultat Projekta	9
Tabela 3: Matrica prava	13

SPISAK SLIKA

Slika 1: Mapa Lota 1 i Lota 2 Južne longitudinale (izvor: ENOVA)	3
Slika 2: Mapa profila P102 do P112 Južne longitudinale (izvor: ENOVA)	4
Slika 3: Fotografije tekućih građevinskih radova	16

1. UVOD

1.1 Kratak opis Projekta

Ministarstvo saobraćaja – Direkcija za puteve Kantona Sarajevo („Direkcija za puteve“) implementira Projekt izgradnje gradskih saobraćajnica („Projekt“) uz finansiranje Evropske banke za obnovu i razvoj („EBRD“). Jedna od komponenti Projekta je proširenje Južne longitudinale sa dvije na četiri trake u dužini od 3,8 km. Aktivnosti na rekonstrukciji su podijeljene na dva lota:

- Lot 1 (profil P5-P38) od Mosta „Olga i Suada“ Bridge u Mjesnoj zajednici („MZ“) *Kovačići* do MZ *Grbavica* koji je završen tokom 2013-2014.;
- Lot 2 (profil P51-P112) od raskrsnice u ulici Hamdije Čemerlića in u MZ *Grbavica I* do iza ronda u MZ *Hrasno Brdo*, na granici sa Općinom Novi Grad, za koji su radovi trenutno u toku (ugovor o izvođenju radova a Lot 2 je potpisani u avgustu 2016. sa konzorcijem “Euroasfalt-ŽGP” Sarajevo). Predmet ovog Dodatka je profil P102 do P112.

Gore opisani Lot 1 i Lot 2 Južne longitudinale su prikazani na karti u nastavku.

Slika 1: Mapa Lota 1 i Lota 2 Južne longitudinale (izvor: ENOVA)

Građevinsku dozvolu je 2. juna 2017. izdala Općina Novo Sarajevo (za profil P102 do P112).

Građevinski radovi su u toku i očekuje se da će biti završeni do maja 2018. godine. Fotografije građevinskih radova koje su trenutno u toku u projektnom području su date u Prilogu 1 - Fotografije tekućih građevinskih aktivnosti.

1.2 Cilj i opseg ovog Dodatka Akcionog plana preseljenja

2011. godine je pripremljen **Okvir za naknade i preseljenje (ONP)** za Projekt, s ciljem da se utvrde:

- ključni principi otkupa zemljišta i preseljenja,
- kriteriji i postupci za naknade,

- zahtjevi u vezi sa upravljanjem pritužbama i izvještavanjem,
- zahtjevi u vezi sa monitoringom i evaluacijom.

Na osnovu OPN-a je 2011. godine pripremljen **Akcioni plan preseljenja (APP)** za Južnu longitudinalnu, kako bi definisale procedure koje će slijediti Direkcija za puteve kao i radnje/korake koje će preduzeti kako bi se adekvatno sprovelo preseljenje i dala naknada pogodjenim ljudima i zajednicama. APP iz 2011. se odnosio na dionicu od početne tačke trase (Most „Olga i Suada“) do kružnog toka u *Hrasno Brdo* (profil P102).

Oba dokumenta iz 2011. (OPN i APP) su pripremljeni u skladu sa Okolišnom i društvenom politikom EBRD-ja iz 2008., naročito Provedbenim zahtjevom 5 (Otkup zemljišta, nedobrovoljno preseljenje i ekonomsko izmještanje), kao i zahtjevima domaće legislative.

Ovaj Dodatak APP-a se odnosi na trenutni dio Lota 2 koji se gradi (profil od P102 do P112 – od kružnog toka u MZ *Hrasno Brdo* do granice s Općinom Novi Grad u MZ *Hrasno Brdo*). U nastavku je prikazana mapa područja na koje se odnosi ovaj Dodatak APP-a.

Slika 2: Mapa profila P102 do P112 Južne longitudinale (izvor: ENOVA)

Ovaj Dodatak APP-a sadrži:

- bazne informacije iz inventara i društveno-ekonomske ankete;
- definisanje konkretnih naknada i drugih prava na osnovu rezultata inventara i društveno-ekonomske ankete;
- ključne principe za naknade i preseljenje;
- zahtjeve u vezi sa konsultacijama i učešćem, kao i odredbe u vezi sa sprovedbom ovog dokumenta.

Ovaj Dodatak APP-a se treba čitati zajedno sa dokumentima iz 2011. (APP i OPN), naročito za pitanja koja nisu ponovljena u ovom Dodatku (kao što je mehanizam za pritužbe).

2. BAZNE INFORMACIJE I DEFINICIJE

2.1 Metodologija

Cenzus/inventar imovine i osoba pod utjecajem Projekta je izrađen s ciljem prikupljanja i analize podataka i informacija koje su potrebne radi identifikacije svih kategorija utjecaja, osoba koje su direktno pogodjene i očekivanih gubitaka imovine u okviru područja Projekta. Inventar je pripremljen na osnovu:

- ortofoto mapa dionice
- specifičnih metoda za prikupljanje podataka kao što su opservacije i metoda presijecanja putanje (eng. *transect walks*).

Svi identifikovani objekti su prvo posjećeni 5. januara 2018. i svi objekti su fotografisani. **Društveno-ekonomsko** anketiranje je sprovedeno u periodu između 11. januara 2018. i 2. marta 2018. od strane dvoje obučenih anketara, a na osnovu strukturiranih upitnika. Anketari su posjetili identifikovane objekte i sproveli anketiranje sa osobama pod utjecajem Projekta.

Baza podataka o inventaru i anketi sadrži podatke o sljedećim stavkama:

- (i) lokacija i adresa objekta,
- (ii) opis utjecaja,
- (iii) datum anketiranja,
- (iv) podaci o anketiranoj osobi,
- (v) podaci o objektu (površina u m², godina izgradnje itd.),
- (vi) drugi relevantni podaci.

Sažetak Baze podataka o inventaru i anketi je dat u Prilog 2 – Sažetak baze podataka o inventaru i anketiranju ovog Dodatka APP-a (cjelokupna baza podataka je dostupna u zasebnom dokumentu u excelu). Direkcija za puteve i/ili EBRD neće javno objavljivati povjerljive informacije o pojedincima i imovini.

Upitnici korišteni tokom anketiranja su dati u prilozima ovog Dodatka (Prilog 3 – Upitnik za društveno-ekonomsko anketiranje biznisa koji su pod utjecajem Projekta i Prilog 4 – Upitnik za društveno-ekonomsko anketiranje vlasnika drugih objekata pod utjecajem Projekta .

2.2 Imovina i ljudi pod direktnim utjecajem Projekta

Kao što je navedeno u uvodu ovog dokumenta, prvobitni APP iz 2011. se odnosio na dionicu od početne tačke trase (Most „Olga i Suada“) do kružnog toka u *Hrasnom Brdu* (profil P102). Ovaj Dodatak APP-a se odnosi na trenutni dio Lota 2 koji se gradi (profil od P102 do P112 – od kružnog toka u MZ *Hrasno Brdo* do granice s Općinom Novi Grad u MZ *Hrasno Brdo*). Dakle, trasa obuhvaćena ovim dokumentom nije bila dio APP-a iz 2011.

Općenito, neće biti eksproprijacije u smislu Zakona o eksproprijaciji FBiH u svrhu širenja Južne longitudinale (profil od 102 do 112). Međutim, postoji niz malih biznisa koji se nalaze uz cestu koja se rekonstruiše, kao i drugi objekti na koje građevinske aktivnosti imaju utjecaja ili na koje se očekuje da će imati utjecaja (Tabela 1 i Tabela 2 u nastavku prikazuju detalje).

Rezultati inventara i društveno-ekonomske ankete su pokazali da će tri objekta/osobe biti pod **trajnim utjecajem** Projekta, kako slijedi:

- Bit će potrebno srušiti dio jednog (1) poslovnog objekta i biznis će se vjerojatno preseliti zbog nemogućnosti nastavka poslovanja u manjem prostoru
- Općinske inspekcijske vlasti su već srušile jedan pomoći objekat u privatnom vlasništvu (garaža i zidana ograda)
- Bit će potrebno srušiti jedan (1) neaktivni poslovni objekat.

Sedam objekata/osoba pod **privremenim utjecajem** Projekta, kako slijedi:

- Pet (5) biznisa će vjerojatno imati poteškoće u pristupu tokom građevinskih radova
- Jedan (1) biznis (sa privremenom dozvolom) je već obustavio svoje aktivnosti zbog pripremnih građevinskih radova u blizini objekta

- Jedan (1) vlasnik objekta koji trenutno izdaje svoj objekat će možda biti pod utjecajem Projekta ukoliko zajmoprimac odluči napustiti objekat zbog poteškoća u pristupu tokom građevinskih radova i vlasnik ne bude mogao izdavati objekat tokom određenog perioda.

Nakon završetka građevinskih radova, pristup pogođenim biznisima će biti ponovo uspostavljen i isti će moći nastaviti svoje poslovne aktivnosti.

Svi su ovi objekti davno izgrađeni. Skoro su svi objekti dobili privremene dozvole¹ koje je izdala Općina, osim dva slučaja:

- jedan biznis² koji je nadogradio svoj objekat samo nakon dobivanja urbanističke (ali bez slanja zahtjeva za dozvolu za gradnju u vrijeme gradnje), i
- jedna garaža³ izgrađena prije 30 godina na vlasnikovom vlastitom zemljištu, za koju vlasnik nije dobio sve neophodne dozvole ali je pokušao da legalizuje objekat (neuspješno); međutim, općinske vlasti su tolerirale objekat sve do početka ovog Projekta, kada je prisilno srušen.

Potrebno je napomenuti da stambeni objekti nisu pod utjecajem i da se ne očekuje fizičko preseljenje bilo kojeg domaćinstva.

O površini potrebnog zemljišta i broju pomoćnih objekata /stabala koji bi se mogli privremeno zauzeti tokom građevinskih radova će tek odlučiti izvođač radova.

Informacije se temelje na terenskim posjetima i provedenom društveno-ekonomskom anketiranju koje je obuhvatilo 100% identificiranih osoba pod utjecajem Projekta. Detaljne informacije o svim osobama pod utjecajem Projekta nalaze se u cijelokupnoj bazi podataka (zasebni Excel dokument koji sadrži povjerljive podatke).

¹ Pripe 20-25 godina, Općina je izdavala privremene dozvole za većinu objekata koji se nalaze na planiranoj trasi puta.

² Opisano pod tačkom 1 u Tabeli 1

³ Opisano pod tačkom 1 u Tabeli 2

Tabela 1: Pregled utjecaja na biznise kao rezultat Projekta

Br.	Vrsta biznisa	Trajanje utjecaja (privremeni/trajni)	Vrsta utjecaj	Podaci o biznisu		Percipirani gubici i preferirana naknada
Direktni utjecaji na aktivne biznise						
1)	■ Poslovni institut koji pruža usluge edukacije i certifikacije u oblasti rukovanja oružjem za zaštitare, a u sklopu objekta ima i fitnes centar i kafić institute	Trajni utjecaj	Rušenje nadograđenog ilegalnog dijela poslovnog objekta ⁴ , moguće preseljenje poslovnih aktivnosti zbog smanjenih dimenzija objekta, kako bi vlasnik objekta mogao nastaviti iste poslovne aktivnosti koje su se obavljale i prije rušenja	Godina osnivanja:	1997.	Tokom anketiranja, vlasnik je izjavio da bi očekivana naknada bila: - novčana naknada u iznosu građevinske vrijednosti nadograđenog dijela (u slučaju da početni objekat može ostati) - garancija da će početni objekat biti legaliziran u budućnosti, - naknada za gubitak prihoda - obezbjeđenje druge prikladne lokacije tako da vlasnik može produžiti postojeće ugovore za edukaciju i certifikaciju - preseljenje opreme bez naknade
				Status biznisa:	Registrovan biznis	
				Status objekta:	Prvobitne dimenzije: stalni objekat sa privremenom dozvolom na općinskom zemljištu; dograđeni dio objekta: urbanistička dozvola pribavljenja, ali izgrađeno bez građevinske dozvole	
				Broj zaposlenih:	7 zaposlenika na određeno vrijeme	
2)	■ Autopraona	Privremeni utjecaj	Biznis je obustavio svoje poslovne aktivnosti u oktobru 2017. zbog pripremnih radova u blizini autopraone, budući da je pristup autopraoni bio blokiran kamionima i ogradama. Vlasnik je izjavio da bi razmotrio ponovno otvaranje autopraonu nakon završetka građevinskih radova.	Godina osnivanja:	1991.	Tokom anketiranja, vlasnik je izjavio da bi očekivana naknada bila: - naknada za gubitak prihoda - naknada za privremeno zauzimanje zemljišta od strane izvođača
				Status biznisa:	Registrovan biznis	
				Status objekta:	Stalni objekat sa privremenom dozvolom na zemljištu vlasnika objekta	
				Broj zaposlenih:	2 zaposlenika (koji su otpušteni u oktobru 2017.	
Moguća ograničenja pristupa tokom građevinskih radova						
3)	■ Vulkanizer	Kada je u pitanju ovaj biznis,	Vlasnik biznisa	Godina osnivanja:	Objekat izgrađen 1989.,	Vlasnik biznisa (zajmoprimec):

⁴ Dimenzije početnog objekta (za koji je izdata dozvola) su 8,70 x 11,80 m. Objekat je nadograđen sa dodatnih 3,35 x 1,5 m.

Br.	Vrsta biznisa	Trajanje utjecaja (privremeni/trajni)	Vrsta utjecaj	Podaci o biznisu		Percipirani gubici i preferirana naknada
	(poslovni objekat iznajmljen)	identifikovana su dvije osobe pod utjecajem: vlasnik biznisa (zajmoprimac) i vlasnik objekta <u>Oba su pod privremenim utjecajem</u>	<u>Zajmoprimac:</u> Moguće poteškoće ili ograničenja u pristupu tokom građevinskih radova za zajmoprimca <u>Vlasnik objekta:</u> Eventualna nemogućnost vlasnika objekta da izda prostor na određeni period tokom građevinskih radova ukoliko zajmoprimac bude pod utjecajem Projekta i odluči da napusti prostor		iznajmljivanje počelo 1996.	Tokom anketiranja, zajmoprimac je izjavio da bi očekivana naknada bila: - novčana naknada za gubitak prihoda - u slučaju bilo kakvog zauzimanja zemljišta na kojem posluje ⁵ u budućnosti, pomoći u pronaalaženju drugog prikladnog mesta za ovu vrstu poslovanja <u>Vlasnik objekta:</u> Tokom anketiranja, vlasnik je izjavio da bi očekivana naknada bila: Naknada za gubitak prihoda ukoliko zajmoprimac odluči da napusti objekat i vlasnik ne bude u mogućnosti da izda prostor na određeni period
4)	▪ Kiosk	Privremeni utjecaj	Moguće poteškoće ili ograničenja u pristupu tokom građevinskih radova	Godina osnivanja:	2014.	Tokom anketiranja, sekretar društva je izjavio da bi očekivana naknada bila novčana naknada za gubitak prihoda i klijenata, kao i za ometanje biznisa zbog građevinskih radova
				Status biznisa:	Registrovan biznis	
				Status objekta:	Privremeni objekat sa privremenom dozvolom na općinskom zemljištu	
				Broj zaposlenih:	2 zaposlenika	
5)	▪ Vulkanizer	Privremeni utjecaj	Moguće poteškoće ili ograničenja u pristupu tokom građevinskih radova	Godina osnivanja:	Cca. 1980.	Tokom anketiranja, vlasnik je izjavio da bi očekivana naknada bila novčana naknada za gubitak prihoda i klijenata
				Status biznisa:	Registrovan biznis	
				Status objekta:	Stalni objekat sa privremenom dozvolom na zemljištu vlasnika objekta gdje se nalazi i kuća u kojoj živi vlasnik sa porodicom	
				Broj zaposlenih:	4 zaposlenika na neodređeno vrijeme	

⁵ Trajno zanimanje ovog zemljišta nije predviđeno Projektom, ali je vlasnik biznisa zabrinut jer nije bio adekvatno informiran o Projektu.

Br.	Vrsta biznisa	Trajanje utjecaja (privremeni/trajni)	Vrsta utjecaj	Podaci o biznisu		Percipirani gubici i preferirana naknada
				(dodata 3 zaposlenika su otpuštena zbog gubitka klijenata)		
6)	■ Usluge registracije auta	Privremeni utjecaj	Moguće poteškoće ili ograničenja u pristupu tokom građevinskih radova	Godina osnivanja:	2006.	Tokom anketiranja, vlasnik je izjavio da bi očekivana naknada bila novčana naknada za gubitak prihoda i klijenata
				Status biznisa:	Registrovan biznis	
				Status objekta:	Stalni objekat u sklopu zgrade	
				Broj zaposlenih:	2 zaposlenika na neodređeno vrijeme	
7)	■ Apoteka	Privremeni utjecaj	Moguće poteškoće ili ograničenja u pristupu tokom građevinskih radova	Godina osnivanja:	2016.	Tokom anketiranja, vlasnik je izjavio da bi očekivana naknada bila: - novčana naknada za gubitak prihoda i klijenata, kao i za ometanje biznisa od projektnih aktivnosti
				Status biznisa:	Registrovan biznis	
				Status objekta:	Stalni objekat u sklopu zgrade	
				Broj zaposlenih:	3 zaposlenika na neodređeno vrijeme	

Tabela 2: Pregled utjecaja na ostale objekte kao rezultat Projekta

Br.	Vrsta objekta	Trajanje utjecaja (privremeni/trajni)	Vrsta utjecaj	Detaljni podaci		Percipirani gubici i preferirana naknada
1)	■ Garaža i zidana ograda u privatnom vlasništvu	Trajni utjecaj	Općinske inspekcijske vlasti su već srušile garažu i zidanu ogradu, kao posljedica početka Projekta. Ovi objekti su bili ilegalni već dugi niz godina (garaža je izgrađena 1984. godine), ali njihovo rušenje je naređeno kada je Projekat započeo.	Godina izgradnje:	Garaža izgrađena 1984., zid izgrađen 1999. (zid je izgrađen kako bi osigurao izolaciju od troleibuske stanice koja je udaljena cca. 4 m od stana vlasnika).	Tokom anketiranja, vlasnik je izjavio da bi očekivana naknada bila: - novčana naknada za srušeni objekat u građevinskoj vrijednosti - da bude oslobođen od plaćanja troškova rušenja ⁶
				Status objekta:	Izgrađeno bez dozvola (vlasnik je tražio legalizaciju koja nije odobrena od strane	

⁶ Općinska inspekcijska vlasti su na silu srušile vlasnički objekat i vlasnik je dobio obavijest da mora platiti troškove rušenja.

Br.	Vrsta objekta	Trajanje utjecaja (privremeni/trajni)	Vrsta utjecaj	Detaljni podaci		Percipirani gubici i preferirana naknada
				Općine)		
2)	■ Neaktivni kiosk (od 2011.)	Trajni utjecaj	Rušenje poslovnog objekta koji se ne koristi. Biznis je prestao sa radom 2011. (nepovezano sa implementacijom ovog Projekta). Međutim, odluku o rušenju objekta su donijele vlasti zbog početka Projekta.	Godina izgradnje:	1991.	Tokom anketiranja, vlasnik je izjavio da bi očekivana naknada bila: - da mu se obezbijedi drugo mjesto za kiosk u blizini sadašnje lokacije ILI novčana naknada
				Status objekta:	Stalni objekat koji je dobio privremenu dozvolu za gradnju i urbanističku suglasnost 1997. godine. Vlasnik je podnio zahtjev za legalizaciju 2011., ali ista nije odobrena.	

3. KLJUČNI PRINCIPI ZA NAKNADE I PRESELJENJE

Principi za naknade i preseljenje koji su definisani u OPN-u i primjenjivi na ovaj Dodatak APP-a uključuje sljedeće:

1. Bilo kakvo nedobrovoljno oduzimanje imovine ili ograničenje pristupa će se sprovesti u skladu sa zahtjevima postavljenim Okolišnom i društvenom politikom EBRD-a, OPN-om i međunarodno prihvaćenom dobrom praksom.
2. Granični datum za utvrđivanje prava na naknade je određen kao datum završetka Inventara i Društveno-ekonomske ankete (2. mart 2018.). Vlasnici objekata nemaju pravo na naknadu za bilo kakve građevine ili druge objekte postavljene nakon tog datuma, ali će im biti dopušteno rušenje građevine ili objekta i odnošenje materijala.
3. Sve osobe pod utjecajem Projekta u vrijeme graničnog datuma, sa ili bez potpuno priznatih prava vlasništva, imaju pravo na određenu vrstu naknade ili pomoći kao što je navedeno u Matrici prava (Tabela 3 ovog dokumenta).
4. Naknada će se uvijek obezbijediti prije ulaska na zemljište ili uzimanja u posjed imovine od strane izvođača građevinskih radova ili općinskih inspekcijskih organa. Zemljište se ne može fizički uzeti (tj. bilo kakvi građevinski radovi ne mogu početi) prije nego što se isplate naknade pogodjenim osobama.
5. Za kratkoročne utjecaji vezane za privremeno zauzimanje zemljišta u svrhe izgradnje će se pružiti naknada na način predviđen u Matrici prava (Tabela 3 ovog dokumenta).
6. Izvori izdržavanja ili standard života za osobe pod utjecajem Projekta će se poboljšati ili, ukoliko nije moguće, ponovno uspostaviti na nivou prije preseljenja, što je prije moguće.
7. Specifičan mehanizam za upravljanje žalbama je uspostavljen za ovaj Projekt, a koji uključuje nezavisna treća lica, kako je opisano u OPN-u.
8. Sve pogodjene osobe će biti obaviještene, smisleno konsultirane i ohrabrene da učestvuju u cjelokupnom procesu otkupa zemljišta, u skladu sa zahtjevima za informisanje i konsultacije definisanim u Poglavlju 5 ovog Dodatka APP-a (*Konsultacije i učešće*).

4. NAKNADE

4.1 Matrica prava

Naknada će se pružati u skladu sa ključnim principima za naknade i preseljenje.

Prava različitih kategorija kvalificiranih osoba i nekretnina su sažetak u Tabeli 3 u nastavku.

Napomena: Prava na naknadu koja su opisana dole su definisana u skladu sa rezultatima inventara i socio-ekonomske ankete koji su pokazali da će biti tri objekta/osobe pod **trajnim utjecajem** Projekta, kako slijedi:

- Biće potrebno srušiti dio jednog (1) poslovnog objekta i biznis će se vjerojatno preseliti zbog nemogućnosti nastavka poslovanja u manjem prostoru
- Općinske inspekcijske vlasti su već srušile jedan pomoći objekat u privatnom vlasništvu (garaža i zidana ograda)
- Biće potrebno srušiti jedan (1) neaktivni biznis

Sedam objekata/osoba će biti pod **privremenim utjecajem** Projekta, kako slijedi:

- Pet (5) biznisa će vjerojatno imati poteškoće u pristupu tokom građevinskih radova
- Jedan (1) biznis (sa privremenom dozvolom) je već obustavio svoje aktivnosti zbog pripremnih građevinskih radova u njegovoj blizini
- Jedan (1) vlasnik objekta koji trenutno izdaje svoj objekat će možda biti pod utjecajem ukoliko zajmoprimec ode zbog poteškoća u pristupu tokom građevinskih radova i vlasnik ne bude mogao izdavati objekat određeni period

Važno je napomenuti da neće biti eksproprijacije u smislu Zakona o eksproprijaciji FBiH. Budući da ova prava nisu regulisana lokalnim zakonodavstvom, primjenjuju se samo zahtjevi i načela politike EBRD-a.

Tabela 3: Matrica prava

Vrsta gubitka	Pravo
POSLOVNI ILI KOMERCIJALNI GUBICI	
Gubitak poslovne lokacije (sa ili bez važećih dozvola za objekat) i gubitak poslovnih prihoda	<p>Pravo da bira između: odnošenja građevinskih materijala objekta + <u>ILI</u> naknade za građevinsku vrijednost objekta + Obezbeđivanje adekvatne alternativne lokacije u zakup kako bi vlasnik nastavio svoje poslovne djelatnosti na drugoj lokaciji, ukoliko već nema istu ili sličnu poslovnu djelatnost na drugom mjestu + Naknada za gubitak prihoda nastalog kao posljedica preseljenja poslovne djelatnosti uključujući bilo kakve razlike u prihodima će se obezbijediti plaćanjem vrijednosti ekonomskog gubitka/gubitka prihoda do ponovne uspostave poslovnih aktivnosti na drugoj lokaciji (do 6 mjeseci), a iznos će biti procijenjen za svaki slučaj zasebno (na osnovu računovodstvene evidencije ili drugih primjenjivih dokumenata) od strane sudskih vještaka ekonomskе struke koji će biti izabrani od strane Direkcije za puteve tokom implementacije ovog Dodatka APP-a + Troškovi prijenosa i ponovne uspostave pogona, mašina ili druge opreme, kako je primjenjivo</p>
Privremeni gubitak poslovnih prihoda i/ili zakupnine (sa ili bez važećih dozvola za objekat)	Naknada za gubitak prihoda nastalog kao posljedica aktivnosti Projekta uključujući bilo kakve razlike u prihodima će se obezbijediti plaćanjem vrijednosti ekonomskog gubitka/gubitka prihoda do potpune ponovne uspostave poslovnih aktivnosti (do 6 mjeseci), a iznos će biti procijenjen za svaki slučaj zasebno (na osnovu računovodstvene evidencije ili drugih primjenjivih dokumenata) od strane sudskih vještaka ekonomskе struke koji će biti izabrani od strane Direkcije za puteve tokom implementacije ovog Dodatka APP-a
Privremeno zauzimanje zemljišta tokom građevinskih radova⁷	<p>Pogođeno zemljište i infrastruktura bit će ponovno vraćeni u stanje u kakovu su bili prije početka projekta + Naknada u novcu za privremeno zauzimanje zemljišta u visini zakupnine po tržišnoj vrijednosti + Naknada za bilo koju izgubljenu imovinu (kao na primjer objekti, stabla)</p>
Neaktivni poslovni objekti	Pravo da bira između: odnošenja građevinskih materijala objekta + <u>ILI</u> naknade za građevinsku vrijednost objekta koja će biti procijenjena od strane sudskih vještaka građevinske struke, koji će biti izabrani od strane Direkcije za puteve tokom implementacije ovog Dodatka APP-a
Objekti koje je srušila općinska inspekcija	Naknada za građevinsku vrijednost objekta koja će biti procijenjena od strane sudskih vještaka građevinske struke, koji će biti izabrani od strane Direkcije za puteve tokom implementacije ovog Dodatka APP-a + Oslobađanje od plaćanja troškova rušenja
Neodređeni utjecaj	Svaki neodređeni utjecaj bit će ublažen u skladu sa principima i ciljevima OPN-a i EBRD Politike

⁷ O površini potrebnog zemljišta i broju pomoćnih objekata /stabala koji bi se mogli privremeno zauzeti tokom građevinskih radova će tek odlučiti izvođač radova.

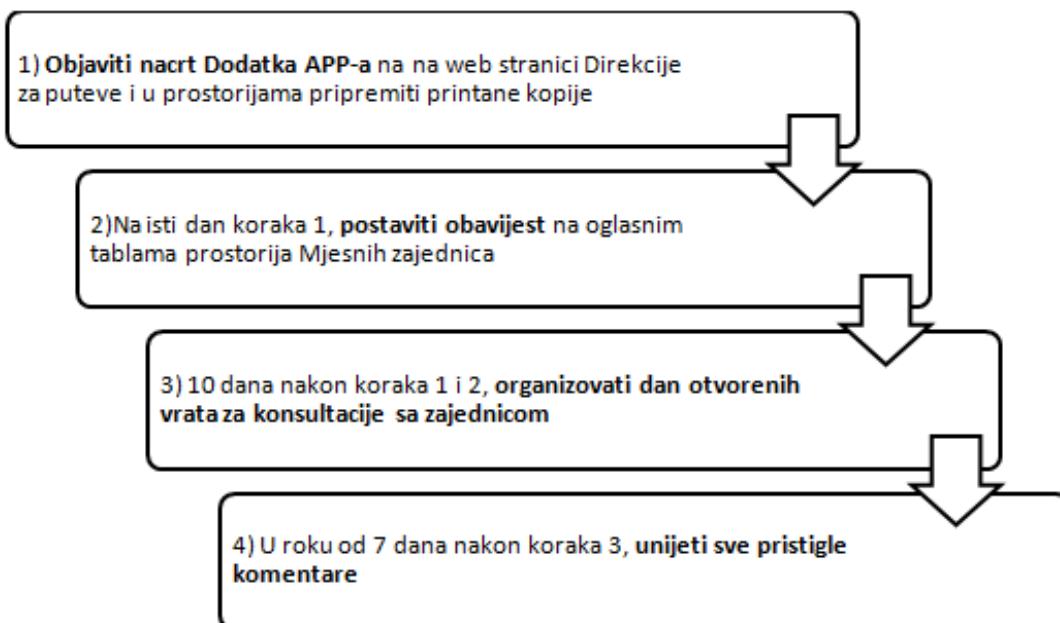
5. KONSULTACIJE I UČEŠĆE

Konsultacije sa osobama pod utjecajem Projekta obuhvaćenim ovim dodatkom APP-a još nisu obavljene.

Direkcija za puteve je imenovala službenika za vezu sa zajednicom koji komunicira sa osobama pod utjecajem Projekta. Službenik za vezu sa zajednicom će obezbijediti da dostupnost Dodatka APP-a svim osobama pod utjecajem Projekta da su te osobe informisane i značajno konsultovane o nacrtu dokumenta. U tu svrhu, Službenik za vezu sa zajednicom će:

- Objaviti nacrt Dodatka APP-a na lokalnom jeziku na web stranici Direkcije za puteve (<http://www.dp.ks.gov.ba/>),
- Učiniti dostupnim Dodatak APP-a na lokalnom jeziku u svojim prostorijama na adresi: Sarajevo, ulica Hamida Dizdara br. 1
- Organizovati dan otvorenih vrata za konsultacije sa zajednicom u svojim prostorijama kako bi raspravili o nacrtu Dodatka APP-a sa osobama pod utjecajem Projekta, 10 dana nakon objavljanja nacrtu dokumenta,
- Na dan objavljanja nacrtu Dodatka, postaviti obavijest na oglašnim tablama prostorija Mjesnih zajednica Hrasno Brdo i Hrasno (obje na adresi: Ulica Azize Šaćirbegović 122), naznačujući: (i) gdje se može pristupiti nacrtu dokumenta, (ii) datum dana otvorenih vrata za konsultacije sa zajednicom, (iii) kontakt podatke odgovorne osobe kojoj se mogu podnijeti pitanja ili komentari u pisanim obliku, kao i rok za dostavu komentara; osim toga, obavijestiti putem telefona osobe pod utjecajem Projekta na koje će direktno utjecati projektne aktivnosti
- U roku od 7 dana od organizovanog dana otvorenih vrata, razmotriti i unijeti komentare primljene u pisanim obliku ili tokom konsultacija, kao i pripremiti i unijeti u ovaj Dodatak sažetak primljenih komentara / pitanja i način na koji su adresirani (u Prilog 5 – Sažetak komentara primljenih tokom perioda konsultacija).

Koraci u objavljanju informacija i organizovanju konsultacija sa osobama pod utjecajem Projekta sažeti su kako slijedi:

6. SPROVEDBA DODATKA AKCIONOG PLANA PRESELJENJA

6.1 Sprovedba Dodatka APP-a

Ovaj Dodatak APP-a će implementirati Direkcija za puteve. Direkcija ima službenika na puno radno vrijeme koji je zadužen za implementaciju Projekta tokom cijelog trajanja Projekta. Između ostalog, Direkcija će nadgledati cjelokupnu implementaciju Projekta, sarađivati sa Općinom Novo Sarajevo, općinskom inspekcijom, Izvođačem radova i svim osobama pod utjecajem Projektom.

6.2 Odgovornost za finansiranje

Trošak implementacije ovog Dodatka APP-a će se platiti iz budžeta kantonalne vlade.

6.3 Pritužbe i arbitraža

Sve pritužbe u vezi sa nekretninama/preseljenjem će se procesuirati kroz proceduru upravljanja žalbama opisanu u OPN-u.

Procedura upravljanja pritužbama (kako je detaljnije opisano u OPN-u) se sastoji iz dvije instance preliminarnog, vandsudskog mirnog rješavanja: prva instanca je Direkcija za puteve, a druga Komisija za žalbe, koja se sastoji od jednog predstavnika Direkcije, jednog predstavnika Općine Novo Sarajevo, te ukoliko to bude potrebno predstavnika Grada Sarajeva ili pogođene populacije.

6.4 Monitoring i izvještavanje

Monitoring i evaluacija sprovedbe Dodatka APP-a će se vršiti u skladu s principima i indikatorima datim u Okviru za preseljenje i naknade.

Monitoring procesa preseljenja provodit će se s ciljem:

- provjere da sve aktivnosti napreduju prema planu i da se poštuju zacrtani rokovi;
- procjene da su mjere naknade / obnove dovoljne;
- identificiranja svakog problema (uključujući praćenje upravljanja pritužbama u smislu evidentiranja i odgovaranja na pritužbe u okviru utvrđenih rokova); i
- utvrđivanja načina za ublažavanje svakog identificiranog problema.

Direkcija za puteve će vršiti monitoring i voditi će bazu podataka o preseljenju u pogledu vlasnika/ korisnika nekretnina koje su pogođene. Ove informacije će se periodično po potrebi ažurirati.

6.5 Troškovi

Budući da Projekt ne uključuje eksproprijaciju u smislu Zakona o eksproprijaciji FBiH, nije urađen ni Elaborat o eksproprijaciji sa procjenama troškova. Stoga će ukupni troškovi provedbe ovog Dodatka APP-a biti poznati nakon što gubici i troškovi budu službeno procijenjeni od strane vještaka građevinske i ekonomске struke, koji će biti izabrani od strane Direkcije za puteve tokom implementacije ovog Dodatka APP-a, Vlada Kantona će usvojiti posebnu odluku o usvajanju ovog Dodatka APP-a (procedura je trenutno u toku).

Prilog 1 – Fotografije tekućih građevinskih radova

Slika 3: Fotografije tekućih građevinskih radova

Prilog 2 – Sažetak baze podataka o inventaru i anketiranju

Napomena: Potpuna baza podataka Popisa nalazi se u posebnom Excel dokumentu.

Br.	Lokacija i Općina	Vrsta objekta	Trajanje utjecaja (privremeni/trajni)	Vrsta utjecaja	Anketiran – da/ne	Datum anketiranja
1	Hrasno Brdo, Općina Novo Sarajevo	OBJEKAT AKTIVNOG BIZNISA	Trajni utjecaj	Rušenje nadograđenog ilegalnog dijela poslovnog objekta, moguće preseljenje poslovnih aktivnosti zbog smanjenih dimenzija objekta, kako bi vlasnik objekta mogao nastaviti iste poslovne aktivnosti koje su se obavljale i prije rušenja	Da	11. jan 2018.
2	Hrasno Brdo, Općina Novo Sarajevo	POSLOVNI OBJEKAT KOJI JE OBUSTAVIO SVOJE AKTIVNOSTI U OKTOBRU 2017. ZBOG GRAĐEVINSKIH RADOVA	Privremeni utjecaj	Biznis je obustavio svoje poslovne aktivnosti u oktobru 2017. zbog pripremnih radova u blizini autopraone, budući da je pristup autopraoni bio blokiran kamionima i ogradama. Vlasnik je izjavio da bi razmotrio ponovno otvaranje autopraonu nakon završetka građevinskih radova.	Da	11. jan 2018.
3	Hrasno Brdo, Općina Novo Sarajevo	OBJEKAT AKTIVNOG BIZNISA	Privremeni utjecaj	Moguće poteškoće ili ograničenja u pristupu tokom građevinskih radova	Da	12. jan 2018.
4	Hrasno Brdo, Općina Novo Sarajevo	OBJEKAT AKTIVNOG BIZNISA	Privremeni utjecaj	Moguće poteškoće ili ograničenja u pristupu tokom građevinskih radova	Da	16. jan 2018.
5	Hrasno Brdo, Općina Novo Sarajevo	OBJEKAT AKTIVNOG BIZNISA	Privremeni utjecaj	Moguće poteškoće ili ograničenja u pristupu tokom građevinskih radova	Da	28. feb 2018.
6	Hrasno Brdo, Općina Novo Sarajevo	OBJEKAT AKTIVNOG BIZNISA	Privremeni utjecaj	Moguće poteškoće ili ograničenja u pristupu tokom građevinskih radova	Da	2. mar 2018.
7	Hrasno Brdo, Općina Novo Sarajevo	OBJEKAT AKTIVNOG BIZNISA	Privremeni utjecaj	Moguće poteškoće ili ograničenja u pristupu tokom građevinskih radova	Da	2. mar 2018.
8	Hrasno, Općina Novo Sarajevo	Garaža (korištena za parkiranje i kao ostava) + zidana ograda	Trajni utjecaj	Općinske inspekcijske vlasti su već srušile garažu i zidanu ogradu, kao posljedica početka Projekta. Ovi objekti su bili ilegalni već dugi niz godina (garaža je izgrađena 1984. godine), ali njihovo rušenje je naređeno kada je Projekt započeo.	Da	11. jan 2018.
9	Hrasno Brdo, Općina Novo Sarajevo	Neaktivni kiosk (od 2011.)	Trajni utjecaj	Rušenje poslovnog objekta koji se ne koristi Objekat je dobio privremenu dozvolu za	Da	11. jan 2018.

Br.	Lokacija i Općina	Vrsta objekta	Trajanje utjecaja (privremeni/trajni)	Vrsta utjecaja	Anketiran – da/ne	Datum anketiranja
				gradnju i urbanističku saglasnost 1997. godine. Vlasnik je podnio zahtjev za legalizaciju 2011., ali ista nije odobrena. Biznis je prestao sa radom 2011. (nepovezano sa implementacijom Projekta). Međutim, odluku o rušenju objekta su donijele vlasti zbog početka Projekta.		
10	Hrasno Brdo, Općina Novo Sarajevo	Privremeni objekat izgrađen na vlastitom zemljištu, izdat vulkanizeru	Privremeni utjecaj	Eventualna nemogućnost vlasnika objekta da izda prostor na određeni period tokom građevinskih radova ukoliko zajmoprimac bude pod utjecajem Projekta i odluči da napusti prostor	Da	11. jan 2018.

Prilog 3 – Upitnik za društveno-ekonomsko anketiranje biznisa koji su pod utjecajem Projekta

Upitnik broj	
Vrsta utjecaja (<i>izmještanje ili drugo</i>)	

Datum anketiranja: _____
Ime i prezime anketara: _____

Lokalitet/Mjesna zajednica: _____
Adresa: _____
Fotografije (referentni broj): _____

1. OPĆI PODACI O ANKETIRANOJ OSOBI (PREDSTAVNIKU PRIVREDNOG SUBJEKTA)

1.1. Ime i prezime anketirane osobe:	
1.2. Pozicija anketirane osobe u privrednom subjektu:	
1.3. Etnička pripadnost:	
1.4. Kontakt telefon:	

2. OPĆI PODACI O PRIVREDNOM SUBJEKTU

2.1. Vrsta djelatnosti/objekta:	
2.2. Ukupna površina parcele:	_____ m ² (navesti i površinu pogodjenog dijela, ako je primjenjivo)
2.3. Godina osnivanja:	
2.4. Vlasnik (svlasnik):	
2.5. Spol vlasnika:	M / Ž
2.6. Privredni subjekt je zakonski registrovan: DA / NE	
2.7. Pravni oblik privrednog subjekta:	
2.8. Pravni status objekta u kojem se obavlja djelatnost?	
2.9. Broj zaposlenika	Na neodređeno _____ Na određeno _____
2.10. Tipični godišnji prihod:	_____ (KM)
2.11. Tipična godišnja dobit:	_____ (KM)
2.12. Druge relevantne informacije / komentari u vezi s gore navedenim pitanjima:	

3. OPĆI PODACI O ZAPOSLENICIMA

Ime i prezime uposlenika	Obrazovanje / zanimanje	Godine starosti	Spol	Plata (u KM)	Broj godina u firmi	Broj izdržavanih članova domaćinstva	Koliko putujete od kuće do posla (km)
1.			M	Ž			
2.			M	Ž			
3.			M	Ž			
4.			M	Ž			
5.			M	Ž			
6.			M	Ž			
7.			M	Ž			
8.			M	Ž			
9.			M	Ž			
10.			M	Ž			
11.			M	Ž			
12.			M	Ž			

Napomene i komentari:

4. NAKNADA

4.1. Šta pretpostavljate da bi mogli biti Vaši osnovni problemi uzrokovani projektom?

Gubitak mušterija (posla)	Ometanje biznisa zbog radova	Oštećenje opreme tokom radova	Ostalo (navesti):	

(1: najvažnije, 2 sljedeće po važnosti, itd. – 0: zanemarljivo malo ili nije primjenjivo)

4.2. Kako mislite da je moguće riješiti navedene probleme?

4.3. Šta smatrate da bi bila najbolja naknada za vas?

4.4. Ako se selite na drugu lokaciju, šta bi za vas bilo najvažnije pri odabiru lokaliteta za preseljenje (molimo da rangirate)?

Blizina sadašnjoj lokaciji	Odgovarajuća infrastruktura	Ostalo (navesti)	Ostalo (navesti):	Ostalo (navesti):

(1: najvažnije, 2 sljedeće po važnosti, itd. – 0: zanemarljivo malo ili nije primjenjivo)

4.5. Da li imate drugu poslovni prostor u koju biste se mogli preseliti? DA (gdje?) / NE

Komentar anketara

Prilog 4 – Upitnik za društveno-ekonomsko anketiranje vlasnika drugih objekata pod utjecajem Projekta

Upitnik broj	
Vrsta utjecaja (izmještanje ili drugo)	

Datum anketiranja: _____
Ime i prezime anketara: _____

Lokalitet/Mjesna zajednica: _____
Adresa: _____
Fotografije (referentni broj): _____

1. OPŠTI PODACI O ANKETIRANOJ OSOBI

1.1. Ime i prezime anketirane osobe:	
1.2. Etnička pripadnost:	
1.3. Kontakt telefon:	

2. OPŠTI PODACI O POGOĐENOM OBJEKTU

2.1. Vrsta objekta:	
2.2. Ukupna površina parcele:	_____ m ² (navesti i površinu pogođenog dijela, ako je primjenjivo)
2.3. Godina gradnje:	
2.4. Vlasnik (suvlasnik):	
2.5. Spol vlasnika:	M / Ž
2.6. Pravni status objekta:	
2.7. Druge relevantne informacije / komentari u vezi s gore navedenim pitanjima:	

3. NAKNADA

3.1. Šta prepostavljate da bi mogli biti Vaši osnovni problemi uzrokovani projektom?

Navesti:		Navesti:		Navesti:		Navesti:	

(1: najvažnije, 2 sljedeće po važnosti, itd. – 0: zanemarljivo malo ili nije primjenjivo)

3.2. Kako mislite da je moguće riješiti navedene probleme?

3.3. Šta smatrate da bi bila najbolja naknada za vas?

3.4. Ako se selite na drugu lokaciju, šta bi za vas bilo najvažnije pri odabiru lokaliteta za preseljenje (molimo da rangirate)?

Navesti:									

(1: najvažnije, 2 sljedeće po važnosti, itd. – 0: zanemarljivo malo ili nije primjenjivo)

Komentar anketara

Prilog 5 – Sažetak komentara primljenih tokom perioda konsultacija

/bit će dodano nakon perioda konsultacija o nacrtu Dodatka APP-a u skladu sa zahtjevima Poglavlja 5 ovog dokumenta/